

КАЛЯНДАРНА-ТЭМАТЫЧНАЕ ПЛАНАВАННЕ

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

6 клас

(105 гадзін на год, 3 гадзіны на тыдзень; з іх 12 гадзін – на пісьмовыя работы)

1. Красней, В.П. Беларуская мова : вучэб. дапам. для 6-га кл. устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання / В.П. Красней, Я.М. Лаўрэль, С.Р. Рачэўскі. – Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2015. – 320 с.
2. Беларуская мова : вучэб. дапам. для 5-га кл. устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. У 2 ч. Ч. 2 / В.П. Красней [і інш.]. – Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2014. – 160 с. (*Раздзел «Склад слова. Словаўтварэнне і арфаграфія» – урокі 10–29*)

Нумар урока і дата правя- дзення	Тэма ўрока	Коль- касць гадзін	Мэты і задачы ўрока	Характарыстыка асноўных відаў і спосабаў дзейнасці	Дамашняе заданне
І чвэрць (26 урокаў)					
Беларуская мова – нацыянальная мова беларускага народа (1 гадзіна)					
1	Беларуская мова як адлюстраванне нацыянальнага бачання свету. Літаратурная мова і народныя гаворкі	1	Дапамагчы вучням усвядоміць ролю беларускай мовы як нацыянальнай, як каштоўнага сацыяльна-культурнага скарбу народа, які ў сваёй мове, вусна-паэтычнай творчасці, літаратуры адлюстравалі самабытную і непаўторную карціну бачання	Слова настаўніка; чытанне тэкстаў вучэбнага дапаможніка, вызначэнне іх тэмы і асноўнай думкі, суразмоўніцтва па пытаннях да тэкстаў; дэкламацыя вядомых вершаў пра родную мову; згадваючы тлумачэнне і запіс беларускіх прыказак,	§ 1, практ. 9 (вусна)

			<p>свету, выказаў сваё разуменне каштоўнага, разумнага і прыгожага. Пазнаёміць вучняў з асноўнымі формамі існавання мовы — літаратурнай (вуснай і пісьмовай) і дыялектнай (вуснай), сферай і мэтай іх выкарыстання, асаблівасцямі ў лексіцы, фанетыцы, граматыцы; навучыць адрозніваць гэтыя формы і правільна карыстацца імі ў маўленчай практыцы, выхоўваць паважлівыя адносіны да гаворкі сваіх бацькоў, дыялектнай мовы як крыніцы ўзбагачэння літаратурнай мовы. Спрыяць узбагачэнню слоўнікавага і фразеалагічнага складу мовы вучняў. Пазнаёміць са структурай і зместам вучэбнага дапаможніка. Выпрацоўваць уменне арыентавацца ў кнізе, выхоўваць беражлівыя адносіны да яе</p>	<p>афарызмаў на адпаведную тэму. чытанне лінгвістычных і мастацкіх тэкстаў з захаваннем арфаэпічных нормаў, вызначэнне іх адрасата, мэтанакіраванасці, тэмы і асноўнай думкі, падбор загаловаў; падбор і запіс прыкладаў папаўнення слоўнікавага складу беларускай мовы; параўнанне тэкстаў запісу розных гаворак, вызначэнне іх моўных асаблівасцей, суразмоўніцтва з вучнямі; падбор і аналіз прыкладаў з гаворкі сваёй мясцовасці; запіс мясцовых легендаў, аналіз іх мовы; чытанне і аналіз тэкстаў вучэбнага дапаможніка, вызначэнне іх тыпу і стылю, падбор загаловаў, складанне плана, выпісванне апорных слоў і словазлучэнняў. Складанне і запіс сказаў на тэму "Беларуская мова – нацыянальная мова беларускага народа". Падрыхтоўка паведамленняў на аснове прачытанага тэксту, сама- і ўзаемаацэнка выказванняў. Праца з вучэбным дапаможнікам (аўтары</p>	
--	--	--	--	--	--

				кнігі, афармленне і змест форзацаў, умоўныя абазначэнні, тлумачальны слоўнік, «Змест» кнігі), афармленне сшыткаў	
Тэкст (2 гадзіны)					
2	Тэкст і яго асноўныя прыметы: тэматычнае адзінства, разгорнутасць, паслядоўнасць, звязнасць (спосабы і сродкі сувязі), завершанасць (паўтарэнне). Падтэмы тэксту. Ключавыя (апорныя) словы і сказы ў тэксце	1	Спрыяць узнаўленню і паглыбленню паняцця вучняў пра тэкст, яго асноўныя прыметы; выпрацоўваць уменні ўспрымаць тэкст як цэласнае выказванне, аб'яднанае тэмай, сэнсам і граматычна; суадносіць кожнае выказванне з тыповай маўленчай сітуацыяй, вызначаць стыль выразных у стылёвых адносінах тэкстаў; усведамляць залежнасць тыпу тэксту ад зместу выказвання, вызначаць тып выразных па змесце і будове тэкстаў; вызначаць падтэмы тэксту, ключавыя словы і сказы; чытаць мастацкія тэксты з элементамі апісання прадметаў, вызначаць ролю апісання ў раскрыцці тэмы; самастойна складаць невялікія мастацкія тэксты з элементамі апісання прадметаў	Выказванні вучняў на прапанаваную тэму; чытанне сказаў дэфармаванага і адпаведнага тэксту, параўнанне, высновы; вызначэнне асноўных прымет тэксту, яго частак, тэмы і асноўнай думкі, спосабаў і сродкаў сувязі падбор загалоўка да тэксту; абгрунтаванне прыналежнасці да мастацкага стылю; чытанне і запіс тэксту з падзелам на лагічныя часткі; тлумачэнне правапісу прапушчаных літар і вымаўлення спалучэнняў зычных; чытанне і параўнанне тэкстаў апавядальнага і апісальнага тыпаў, абгрунтаванне прыналежнасці тэксту да пэўнага тыпу; праца з табліцамі «Стылі тэкстаў», «Тыпы тэкстаў»; чытанне тэкстаў, вызначэнне іх тыпу і стылю, падбор загалоўкаў і вусны	§ 3, практ. 19

				пераказ; пабудова тэксту тыпу апісання на вызначаную тэму; сама- і ўзаемаацэнка работ	
3	Паглыбленне паняцця пра апавяданне, апісанне і разважанне	1	Актуалізаваць і паглыбіць веды вучняў пра тыпы маўлення, іх прыметы, лагічныя схемы. Дапамагчы вучням усвядоміць залежнасць тыпу маўлення ад зместу выказвання. Садзейнічаць паглыбленню і пашырэнню ведаў вучняў пра апавяданне, асаблівасці разгортвання думкі ў ім. апісальны тэкст як важнейшы элемент маўлення, які дазваляе ярка, зрокава наглядна, вобразна ўявіць прадмет, чалавека, падзею, з'яву. Пазнаёміць з асноўнай прыметай апісання — паказам шэрагу прымет, з'яў, прадметаў ці падзей, якія неабходна ўявіць сабе ўсе адначасова; замацоўваць паняцце лагічнай схемы, засяродзіць увагу вучняў на ролі прыметнікаў у апісанні. Садзейнічаць паглыбленню ў вучняў паняцця пра разважанне:	Актуалізацыя ведаў вучняў пра лагічныя схемы апавядання, апісання і разважання; Чытанне тэкстаў-апавяданняў, тэкстаў-апісанняў і тэкстаў-разважанняў, асэнсаванне асаблівасцей разгортвання думкі ў іх. Вызначэнне тыпаў маўлення, выяўленне кампазіцыйных асаблівасцей тэкстаў розных тыпаў. самастойны падбор тэкстаў таго ці іншага тыпу, вызначэнне ўзаемасувязі паміж зместам і тыпам маўлення, выяўленне лагічных частак, складанне невялікіх тэкстаў рознага тыпу	§ 30, 45, 51, практ. 191

			асаблівасці разгортвання думкі ў тэкстах-разважаннях; удасканалваць уменні аналізаваць тэксты-разважанні навуковага стылю, дзяліць тэкст на сэнсавыя часткі, складаць план. Выпрацоўваць уменні вызначаць тып выразных па змесце і будове тэкстаў, самастойна падбіраць тэксты таго ці іншага тыпу, адзначаць узаемасувязь паміж зместам і тыпам маўлення, называць лагічныя часткі, самастойна складаць невялікія тэксты рознага тыпу		
Паўтарэнне вывучанага ў V класе (3 гадзіны)					
4	Словазлучэнне і сказ. Знакі прыпынку ў простых і складаных сказах	1	Актуалізаваць і сістэматызаваць веды і ўменні вучняў, атрыманыя на папярэднім этапе навучання. Спрыяць узнаўленню ведаў вучняў пра агульныя асаблівасці сэнсавай і граматычнай будовы словазлучэнняў, іх віды і функцыі: называць прадмет, дзеянне ці прымету і служыць састаўнымі часткамі для сказа. Удасканалваць уменні вылучаць	Выразнае чытанне і аналіз тэкстаў, вызначэнне іх тэмы, асноўнай думкі, стылю і тыпу, падбор загаловаў; характарыстыка сказаў паводле мэты выказвання і інтанацыі; суразмоўніцтва па тэме «Сказ»; выпісванне са сказаў словазлучэнняў, іх графічны разбор, вызначэнне сэнсавых адносін, спосабу сувязі слоў у	§ 4, практ. 27

		<p>назоўнікавыя і дзеяслоўныя словазлучэнні са сказаў, параўноўваць словазлучэнні з асобнымі словамі, вызначаць пры дапамозе пытанняў сэнсавыя адносіны паміж кампанентамі словазлучэння, называць галоўнае і залежнае словы, іх характэрныя марфалагічныя асаблівасці, вызначаць сродкі выражэння граматычнай залежнасці, праводзіць адэкватныя замены галоўнага і залежнага слоў іншымі аднакаранёвымі словамі, адрозніваць свабодныя словазлучэнні ад фразеалагізмаў, уласных назваў і тэрмінаў. Выпрацоўваць у шасцікласнікаў імкненне ўжываць разнастайныя словазлучэнні ва ўласным маўленні.</p> <p>Узнавіць веды пра агульныя прыметы сказа і яго функцыянальныя разнавіднасці, уяўленне пра члены сказа, іх падзел на галоўныя і даданыя, граматычную аснову, будову</p>	<p>словазлучэнні; вусныя выказванні на лінгвістычную тэму «Сказ і яго віды» з апорай на адпаведную схему; складанне і запіс тэкстаў на аснове апорных слоў, словазлучэнняў і сказаў; перабудова сказаў такім чынам, каб дзейнік стаў звароткам; запіс тэкстаў з устаўкай прапушчаных слоў, сінтаксічны разбор некаторых сказаў, тлумачэнне пастаноўкі знакаў прыпынку; састаўленне дыялогаў з апорай на малюнку і прапанаваныя словы; запіс і выкананне ў парах дыялогаў; сама- і ўзаемаацэнка выказванняў; тлумачальны дыктант</p>	
--	--	--	---	--

			<p>простых развітых, неразвітых і складаных сказаў, у тым ліку ўскладненых звароткамі і аднароднымі членамі; актуалізаваць уменні вучняў адрозніваць розныя віды сказаў у маўленні, праводзіць іх сінтаксічны разбор, свядома карыстацца разнастайнымі відамі сказаў у маўленні; удасканалваць інтанацыйныя і пунктуацыйныя навывкі</p>		
5	<p>Гукі беларускай мовы. Іх вымаўленне і абазначэнне на пісьме</p>	1	<p>Садзейнічаць аднаўленню ў памяці вучняў і актуалізацыі найважнейшых палажэнняў, якія характарызуюць беларускую гукавую сістэму і яе ролю ў маўленні, даць магчымасць сфармуляваць гэтыя веды ў выглядзе звязнага выказвання з прывядзеннем неабходных прыкладаў; удасканалваць уменні чуць, вылучаць, вымаўляць гукі і іх спалучэнні, абазначаць літарамі ў маўленчай плыні; паўтарыць правілы літаратурнага вымаўлення і напісання запазычаных слоў</p>	<p>Суразмоўніцтва з вучнямі на аснове пытанняў вучэбнага дапаможніка, вусныя лінгвістычныя выказванні; выразнае чытанне тэкстаў мастацкага стылю, вызначэнне іх мэтанакіраванасці, жанру і асаблівасцей будовы. выяўленне выпадкаў несупадзення гучання і напісання слоў; гульня «Хто больш?» (падбор слоў на прапанаваныя гукі), фанетычны разбор некаторых слоў, разгадваанне метаграм; дапісванне тэксту з мэтай поўнага раскрыцця яго зместу; чытанне тэксту,</p>	§ 5, практ. 33

				вызначэнне яго тыпу, лагічных частак; запіс тэксту з устаўкай прапушчаных літар у запазычаных словах, паўтарэнне правілаў напісання такіх слоў; складанне і прамаўленне дыялогаў з ужываннем зваротаў маўленчага этыкету; дыктант «Правяраю сябе»	
6	Слова, яго лексічнае значэнне	1	Арганізаваць паўтарэнне вучнямі асноўных паняццяў раздзела «Лексіка», спрыяць папаўненню і актуалізацыі слоўнікавага і фразеалагічнага складу мовы вучняў, выхоўваць павагу да роднага слова. Выпрацоўваць уменні характарызаваць тэксты паводле іх тыпу і стылю, слоўнікавага складу, ужываць словы ў адпаведнасці з іх лексічным значэннем і стылістычнай афарбоўкай ва ўласным маўленні, карыстацца рознымі відамі слоўнікаў Замацоўваць арфаграфічныя навыкі; папаўняць слоўніковы склад мовы вучняў; развіваць навуковы стыль маўлення	Чытанне тэкстаў, вызначэнне іх тэмы і асноўнай думкі, суразмоўніцтва па пытаннях да тэкстаў; паўтарэнне азначэнняў паняццяў лексічнага значэння слова, мнагазначных слоў, сінонімаў, антонімаў, слоў з пераносным значэннем, агульнаўжывальных слоў, дыялектных слоў, фразеалагізмаў; праца з тлумачальным слоўнікам; спісванне сказаў, вызначэнне ў тэкстах адназначных і мнагазначных слоў, слоў з прамым і пераносным значэннем, тлумачэнне іх значэння; адрозненне сінонімаў, антонімаў, амонімаў, выяўленне іх сэнсава-стылістычнай ролі; аналіз	§ 6, практ. 43

				<p>сінанімічных радоў слоў, вызначэнне слоў, якія не адпавядаюць пэўнай прымеце; складанне і запіс са словамі-сінонімамі сказаў або невялікага тэксту; чытанне тэксту-дыялогу, вызначэнне дыялектных слоў, ужытых у тэксце; выкананне дыялогу на літаратурнай мове; падбор фразеалагізмаў па малюнках, складанне і запіс сказаў з фразеалагізмамі, графічны сінтаксічны разбор</p>	
Стылі маўлення (3 гадзіны)					
7	<p>Маўленчая сітуацыя і яе прыметы. Стылі маўлення (паўтарэнне)</p>	1	<p>Стварыць педагагічныя ўмовы для актуалізацыі ведаў вучняў аб маўленчай сітуацыі і яе прыметах, замацаваць у свядомасці вучняў сувязь кожнага стылю маўлення з тыповай маўленчай сітуацыяй. Сітуацыя маўлення: <i>дзе гаворым?</i> (у афіцыйных абставінах / у неафіцыйных абставінах); <i>з кім?</i> (з адным чалавекам / з многімі людзьмі); <i>з якой мэтай?</i> (суразмоўніцтва /</p>	<p>Чытанне і аналіз тэкстаў, вызначэнне іх мэтанакіраванасці, сферы ўжывання, праца са схемай “Сітуацыя маўлення”, падбор адпаведных прыкладаў тэкстаў, вызначэнне іх стылю і жанру, сферы выкарыстання. Чытанне тэкстаў, іх аналіз, вызначэнне сітуацыі маўлення, стылю і тыпу тэксту, складанне невялікіх тэкстаў пэўнага стылю і жанру</p>	§ 3, практ. 18

			<p><i>паведамленне / уздзеянне).</i> Удасканалваць уменне вызначаць стыль тэматычна аднародных і выразных у стылёвых адносінах тэкстаў, самастойна падбіраць невялікія тэксты таго ці іншага стылю, адзначаць узаемасувязь паміж стылем тэксту і сферай, якую ён абслугоўвае; складаць невялікія тэксты пэўнага стылю і жанру</p>		
8	Афіцыйны стыль маўлення, яго жанры, сфера выкарыстання	1	<p>Садзейнічаць засваенню вучнямі паняцця пра афіцыйны стыль, пазнаёміць з тыповымі маўленчымі сітуацыямі яго ўжывання (вытворчая дзейнасць чалавека), мэтай (дакладная інфармацыя пра рэчаіснасць), асноўнымі стылёвымі рысамі (канкрэтнасць і дакладнасць, адсутнасць эмацыянальнасці, вобразнасці) і жанрамі. Выпрацоўваць уменні адрозніваць тэксты афіцыйнага стылю, вызначаць сферу і мэту іх выкарыстання, жанры, асноўныя стылёвыя рысы і некаторыя моўныя сродкі выражэння.</p>	<p>Чытанне і супастаўленне тэкстаў па тэме і прызначэнні; паведамленне настаўніка; вусны пераказ вучэбнага тэксту дапаможніка; праца з табліцай «Стылі маўлення»; аналіз тэкстаў (вызначэнне адрасата, накіраванасці, моўных прымет, жанру) і доказ прыналежнасці да афіцыйнага стылю; напісанне аб'явы на прапанаваны ўзор аб занятках гуртка, аб правядзенні сходу; выпраўленне аб'явы; падпісанне адраса на канверце ці паштоўцы</p>	§ 13, практ. 82

			Навучыць пісаць аб'явы на даступныя вучням тэмы, а таксама падпісваць адрас на канверце		
9	Публіцыстычны стыль, яго жанры, сфера выкарыстання	1	Садзейнічаць фарміраванню ў вучняў уяўлення пра сферу і мэту выкарыстання, асноўныя моўныя прыметы, жанры публіцыстычнага стылю; выпрацоўваць уменне вызначаць тэксты публіцыстычнага стылю, называць сферу і мэту выкарыстання, жанры, асноўныя моўныя прыметы, выдзяляць у іх апорныя словы і словазлучэнні; складаць вусныя і пісьмовыя тэксты віншаванняў, пісаць лісты	Чытанне і аналіз тэкстаў, супастаўленне па тэме і прызначэнні; паведамленне настаўніка; вусны пераказ вучэбнага тэксту дапаможніка; праца з табліцай «Стылі маўлення»; аналіз тэкстаў (вызначэнне адрасата, накіраванасці, моўных прымет, жанру) і доказ прыналежнасці да публіцыстычнага стылю; падрыхтоўка вусных і пісьмовых віншаванняў, напісанне лістоў	§ 57, практ. 416 або 417 (на выбар)
ГРАМАТЫКА					
Склад слова. Словаўтварэнне і арфаграфія (20 гадзін, з іх 3 гадзіны -- на пісьмовыя работы)					
10	Марфемная будова слова. Аснова і канчатак. Нулявы канчатак	1	Садзейнічаць асэнсаванню вучнямі сутнасці паняццяў асновы і канчатка як часткі слова і сродку сувязі слоў у словазлучэннях і сказах; спрыяць усведамленню ролі асновы як носьбіта лексічнага значэння слова. Выпрацоўваць уменні вылучаць	Класіфікацыя слоў па часцінах мовы, вызначэнне іх асноў і канчаткаў, падбор і запіс іншых граматычных формаў гэтых слоў; суразмоўніцтва па тэме; складанне і запіс сказаў з прапанаваных слоў; разгадваанне загадак; праца з вучэбным тэкстам дапаможніка; вуснае выказванне на	§ 24, практ. 188 (Белар. мова: вучэб. дапам. для 5-га кл. Ч. 2)

			аснову і канчатак, у тым ліку нулявы, у зменных словах; адрозніваць словы з нулявым канчаткам ад нязменных слоў, выяўляць граматычныя формы слоў і адпаведныя граматычныя значэнні, што выражаюць канчаткі; тлумачыць у зменных і нязменных словах лексічнае значэнне, што заключаецца ў аснове; даваць азначэнне паняццяў асновы і канчатка, ствараць вуснае выказванне на адпаведную тэму	лінгвістычную тэму; вызначэнне граматычных формаў, канчаткаў (у тым ліку нулявых) і адпаведных граматычных значэнняў зменных слоў; складанне і запіс словазлучэнняў і сказаў, графічнае абзначэнне канчаткаў і асноў у словах; чытанне тэкстаў, іх вусны пераказ	
11	Корань слова (паўтарэнне). Аднакаранёвыя словы і формы аднаго і таго слова	1	Дапамагчы вучням асэнсаваць сутнасць кораня як значымай часткі асновы слова і носьбіта яго асноўнага значэння, што захоўваецца ва ўсіх роднасных словах. Замацаваць і ўдасканаліць уменні выдзяляць корань шляхам падбору аднакаранёвых слоў, аналізаваць аднакаранёвыя словы, вылучаць у іх афіксы і агульную непадзельную частку, супастаўляць розныя па значэнні словы, карані якіх гучаць	Чытанне груп слоў і вызначэнне асновы іх класіфікацыі; суразмоўніцтва па тэме з апорай на пытанні вучэбнага дапаможніка і табліцу-схему аднакаранёвых слоў; праца над азначэннем кораня і алгарытмам яго знаходжання ў словах; выразнае чытанне і пераказ тэкстаў, выяўленне аднакаранёвых слоў і формаў аднаго і таго ж слова, вызначэнне іх сэнсавай ролі; асэнсаванне сутнасці кораня як значымай часткі на прыкладзе	§ 25, практ. 195

			аднолькава, групаваць словы з улікам значэння караня, адрозніваць формы слоў і аднакаранёвыя словы, знаходзіць аднакаранёвыя словы ў прапанаваных тэкстах і дарэчы ўжываць ва ўласным маленні	назваў месяцаў і дзён тыдня; практыкаванні на размежаванне аднакаранёвых слоў з сінонімамі і амонімамі; спісванне тэкстаў (у тым ліку з прапушчанымі літарамі ў карані), вызначэнне лексічнага значэння некаторых слоў, графічнае абзначэнне асновы, канчатка і караня	
12	Прыстаўка як значымая частка слова	1	Спрыяць асэнсаванню вучнямі прыстаўкі як значымай часткі асновы слова. Удасканалваць уменні вылучаць прыстаўкі ў словах шляхам падбору аднакаранёвых слоў і слоў з аднолькавай прыстаўкай, тлумачыць значэнне прыставак, фармуляваць азначэнне, класіфікаваць словы на групы ў адпаведнасці са значэннем прыставак, тлумачыць іх лексічнае значэнне, утворанае пры дапамозе прыставак; падбіраць словы, складаць з імі словазлучэнні і сказы, ужываць ва ўласным вусным і пісьмовым маўленні; выконваць марфемны разбор слова	Суразмоўніцтва па тэме з апорай на малюнак; праца над азначэннем прыстаўкі; вызначэнне асновы групоўкі слоў і іх лексічнага значэння; падбор слоў, утвораных пры дапамозе прапанаваных прыставак, складанне і запіс магчымых словазлучэнняў; выразнае чытанне тэкстаў, тлумачэнне лексічнага значэння слоў, утвораных пры дапамозе прыставак, вызначэнне іх тэкстаўтваральнай ролі; вуснае лінгвістычнае выказванне «Прыстаўка і суфікс у слове», сама- і ўзаемаацэнка выступленняў; знаёмства з «Марфемным слоўнікам беларускай мовы»	§ 26, практ. 200

13 14	Суфікс як значымая частка слова	2	Садзейнічаць фарміраванню ў вучняў паняцця пра суфікс як значымую частку асновы слова, словаўтваральную марфему. Вучыць выдзяляць суфіксы ў словах шляхам падбору аднакаранёвых слоў і слоў з аднолькавымі суфіксамі, выяўляць некаторыя даступныя для разумення значэнні суфіксаў, фармуляваць азначэнне суфікса; класіфікаваць словы на групы па значэнні, што надае словам суфікс; падбіраць рады аднакаранёвых слоў, утвораных пры дапамозе розных суфіксаў, тлумачыць іх лексічнае значэнне, складаць з імі словазлучэнні і сказы, ужываць ва ўласным маўленні. Пазнаёміць з парадкам і правіламі марфемнага разбору слова	Суразмоўніцтва па тэме з апорай на малюнак; праца над фармулёўкай азначэння суфікса; падзел слоў на групы на падставе агульнага значэння суфікса; конкурс «Хто больш?» (падбор радоў аднакаранёвых слоў, утвораных пры дапамозе суфіксаў, запіс з графічным абзначэннем марфем); спісванне сказаў, тлумачэнне лексічнага значэння роднасных слоў, выяўленне адрознення ў іх значэннях, якія надаюць суфіксы; запіс сказаў з устаўкай неабходных па сэнсе слоў. Знаёмства з парадкам і правіламі марфемнага разбору слова. Вусны і пісьмовы марфемны разбор слоў. Чытанне, аналіз і пераказ тэкстаў, выяўленне тэкстаўтваральнай ролі слоў з памяншальна-ласкальным адценнем; вуснае выказванне на лінгвістычную тэму; самаацэнка выступленняў	§ 27, практ. 207, 208
15	Чаргаванне зычных і галосных у аснове	1	Пазнаёміць вучняў са з'явамі чаргавання гукаў і бегласці галосных у аснове пры ўтварэнні	Чытанне тэкстаў, вызначэнне адрасата і мэтанакіраванасці, назіранне за чаргаваннем і	§ 28, практ. 215

			і змяненні слоў. Выпрацоўваць уменне ўлічваць гэтыя з'явы пры марфемным разборы слоў. Замацоўваць уменне размяжоўваць паняцці «словаўтварэнне» і «словазмяненне», удасканалваць мастацкі і навуковы стыль маўлення вучняў	выпадзеннем гукаў у аснове пры змяненні і ўтварэнні слоў; праца з вучэбнымі тэкстамі дапаможніка; вуснае выступленне па тэме, сама-і ўзаемаацэнка выказванняў; выяўленне асновы класіфікацыі слоў на групы; вызначэнне выпадкаў чаргавання гукаў пры змяненні і ўтварэнні слоў; складанне з некаторымі словамі сказаў; групоўка пар слоў з чаргаваннем гукаў на аснове словазмянення і ўтварэння; падбор і запіс новых слоў ці формаў аднаго і таго ж слова з беглымі галоснымі ў корані або суфіксе; расказванне легендаў ці паданняў пра паходжанне назвы сваёй вёскі ці горада	
16	Пераклад тэксту з рускай мовы на беларускую	1	Выпрацоўваць уменне ўспрымаць змест прачытанага тэксту, вызначаць яго тып, стыль, тэму і асноўную думку, бачыць асаблівасці моўнай арганізацыі, перакладаць, творча карыстаючыся словам, захоўваючы аўтарскую адметнасць арыгіналу, яго	Чытанне тэксту на рускай мове, вызначэнне яго тэмы і асноўнай думкі, адрасата і мэтанакіраванасці, выяўленне моўных адметнасцей. Падбор лексічных адпаведнікаў да некаторых слоў. Вусны калектыўны пераклад на беларускую мову. Самастойны	Праца над памылкамі ў перакладзе

			стылістычныя і выяўленчыя магчымасці	запіс тэксту перакладу. Аналіз тэксту з мэтай выяўлення памылак і недахопаў. Самаацэнка выкананага перакладу	
17 18	Правапіс прыставак, якія заканчваюцца на зычны (паўтарэнне)	2	Садзейнічаць засваенню вучнямі правілаў напісання зычных з, с, б, д на канцы прыставак, выпрацоўваць адпаведны арфаграфічны навык. Вучыць правільна вымаўляць спалучэнні зычных на стыку марфем. Удасканальваць уменне вылучаць у словах значымыя часткі, рабіць вуснае выказванне на лінгвістычную тэму, развіваць інтанацыйныя навыкі вучняў	Назіранне за моўным матэрыялам; суразмоўніцтва па тэме, фармуляванне высноў; праца з вучэбным тэкстам дапаможніка; падбор да прапанаваных слоў, утвораных пры дапамозе прыставак на зычны, новых слоў такой жа будовы, іх запіс, графічнае абазначэнне кораня і прыстаўкі, вымаўленне і запіс гэтых слоў у транскрыпцыі, складанне з імі сказаў або невялікага тэксту; чытанне і тлумачэнне сэнсу прыказак, запіс з устаўкай прапушчаных літар, тлумачэнне правапісу прыставак; вуснае выказванне на лінгвістычную тэму з апорай на табліцу, самаацэнка выказванняў; выразнае вымаўленне слоў са спалучэннем гукаў [шч] на стыку марфем або ў корані, тлумачэнне іх значэння і правапісу; чытанне і спісванне сказаў з устаўкай	§ 29, практ. 220, 225

				прапушчаных літар на стыку прыстаўкі і кораня; чытанне тэксту з дыялогам па ролях з папярэднім вызначэннем неабходнай інтанацыі; марфемны разбор некаторых слоў	
19 20	Правапіс <i>і, й, ы</i> пасля прыставак	2	Дапамагчы вучням асэнсаваць правапіс літар <i>і, й, ы</i> пасля прыставак, выпрацоўваць адпаведны арфаграфічны навык. Удасканальваць уменне вымаўляць такія словы ў маўленчай плыні, развіваць навык марфемнага разбору слоў	Суразмоўніцтва па змесце табліцы; фармулёўка правіла; праца з вучэбным тэкстам падручніка; вуснае выступленне па тэме; выразнае чытанне слоў, вызначэнне спосабу іх утварэння, тлумачэнне правапісу <i>і, й, ы</i> пасля прыставак; падбор слоў, утвораных пры дапамозе прыставак, складанне і запіс развітых сказаў, вызначэнне іх граматычнай асновы; спісванне сказаў з устаўкай прапушчаных літар; тлумачальны дыктант. Марфемны разбор слоў	§ 30, практ. 227, 230
21	Утварэнне слоў. Утваральная аснова (азнаямленне)	1	Садзейнічаць знаёмству вучняў з асноўнымі словаўтваральнымі паняццямі (невыворныя і вытворныя словы, утваральная аснова). Развіваць уменне выконваць марфемны разбор; вызначаць сэнсавы	Слова настаўніка; праца з вучэбным тэкстам, суразмоўніцтва па тэме, выпісванне вытворных слоў, вызначэнне ўтваральнай асновы, марфемны разбор слоў розных часцін мовы, падбор	§ 31, практ. 234

			стылістычную функцыю слоў пэўнай структуры ў тэкстах розных стыляў, ужываць такія словы ва ўласным маўленні	аднакаранёвых слоў; чытанне тэксту, адказ на пытанне, заключанае ў загалёўку, вызначэнне ўтваральнай асновы вытворных слоў з тэксту, выпісванне прыкладаў невытворных слоў, вызначэнне сэнсава-стылістычнай ролі выдзеленых прыметнікаў; запіс дыялогу, тлумачэнне ўмоў пастаноўкі знакаў прыпынку; выразнае чытанне паэтычнага тэксту, вызначэнне асноўнай думкі, вызначэнне сэнсава-стылістычнай ролі выдзеленых прыметнікаў; тлумачэнне ўмоў пастаноўкі знакаў прыпынку; падбор аднакаранёвых слоў да невытворных слоў, графічнае абазначэнне караня, марфемны разбор некаторых слоў	
22	Спосабы ўтварэння слоў: прыставачны, суфіксальны, прыставачна-суфіксальны; складанне слоў і	1	Пазнаёміць вучняў з асноўнымі спосабамі ўтварэння слоў. Замацоўваць веды аб словаўтваральных паняццях. Выпрацоўваць уменні вызначаць спосаб утварэння слова, утвараць словы рознымі спосабамі,	Слова настаўніка; праца з вучэбным тэкстам і табліцай вучэбнага дапаможніка, суразмоўніцтва па тэме утварэнне і запіс слоў пэўнай мадэлі па яе значэнні (асобы па прафесіі, месцажыхарстве і інш.); чытанне	§ 31, практ. 243

	асноў		удасканалваць уменне выконваць марфемны разбор. Пазнаёміць з парадкам і правіламі словаўтваральнага разбору	тэкстаў, вызначэнне тэмы, асноўнай думкі, падбор загатоўка, выяўленне ўтварэння некаторых слоў і іх сэнсава-стылістычнай ролі; гульня «Трэцяе лішняе» (знайсці слова, якое адрозніваецца ад іншых сваім саставам); падбор слоў пэўнай структуры і значэння ў адпаведнасці з сэнсам сказа ці тэксту; запіс словаўтваральных ланцужкоў прапанаваных слоў; знаёмства з этымалагічным аналізам некаторых слоў	
23 24	Кантрольны падрабязны пераказ апавядальнага тэксту	2	Праверыць узровень умення вучняў падрабязна пераказваць змест прапанаванага тэксту, выкарыстоўваць аўтарскую кампазіцыю, лексіку, сінтаксіс, карыстацца словам, улічваючы яго стылістычныя і выяўленчыя магчымасці	Пісьмовы падрабязны пераказ тэксту па плане; рэдагаванне пасля праверкі; сама- і ўзаемаацэнка работ	
25 26	Утварэнне і правапіс складаных слоў	2	Дапамагчы вучням асэнсаваць спосабы ўтварэння складаных і складанаскарочаных слоў. Фарміраваць уменні распазнаваць спосабы ўтварэння слоў, вылучаць словаўтваральную марфему –	Суразмоўніцтва па тэме на аснове табліц; праца з вучэбным тэкстам вучэбнага дапаможніка; вуснае выказванне на аснове складзенага плана; вымаўленне і словаўтваральны разбор складаных слоў; падбор і запіс	§ 33, практ. 251

			<p>злучальны галосны, выпрацоўваць неабходныя арфаэпічныя і арфаграфічныя навыкі. Садзейнічаць засваенню навуковай тэрміналогіі, узбагачаць слоўнікавы запас вучняў адпаведнай лексікай, спрыяць актыўнаму ўжыванню складаных слоў з пэўнай сэнсавызначальнай роляй у вусным і пісьмовым маўленні</p>	<p>складаных слоў з абазначэннем злучальных галосных і націску; чытанне і спісванне сказаў, вызначэнне ў іх складаных слоў, абазначэнне націску, словаўтваральны разбор; спісванне складаных слоў з устаўкай прапушчаных літар; праца з арфаграфічным слоўнікам (выпісванне складаных слоў, утварэнне з імі сказаў ці невялікіх тэкстаў)</p>	
--	--	--	---	--	--

Язерская С.А.